

EVALUARE NAȚIONALĂ LA FINALUL CLASEI a VI-a

Anul școlar 2024–2025

Limbă și comunicare – Limba slovacă maternă

TEST

Județul/sectorul .....

Localitatea .....

Unitatea de învățământ .....

Numele și prenumele elevului/elevei .....

.....

Clasa a VI-a .....

Text A

Prečítaj si text:

Ponúknuť vzácnu návštevu chlebom a soľou je pradávný slovanský zvyk z obdobia Veľkomoravskej ríše, ktorým si uctieваме vzácnu návštevu. Čerstvý peceň voňavého chleba a plná soľnička, to sú veci, ktoré nechýbajú pri uvítacom ceremoniáli ani dnes. Týmto dvoma, na pohľad jednoduchými, ale kedysi vzácnymi potravinami, ponúkajú prezidentov, premiérov i kráľovné, ale i množstvo ďalších významných hostí pri návšteve Slovenska. Symbolicky, ako prejav pohostinnosti, priateľstva, úcty a ochoty.

O tomto zvyku sú spravidla informovaní členovia sprievodu zahraničného host'a. Host' si z ponúkaného chleba iba symbolicky odštipne a namočí ho do soli. Nie každý tento jednoduchý pokrm aj ochutná, zrejme z bezpečnostných dôvodov.

A prečo práve chlieb a soľ? Bochník chleba je symbolom života, soľ zasa symbolom zdravia. V Rusku takto v minulosti chlebom a soľou vítali predstavitelia mesta cára či cárovnú, ak sa rozhodli navštíviť svojich poddaných. Chlieb, ktorý po tisícročia slúžil ako základná potrava, je jedným z najstarších jedál, pripravovaných človekom. Napriek tomu bol skôr lahôdkou ako každodennou potravou. Do bežného jedálnička sa dostal až v 18. storočí. A že soľ je nad zlato, vec, ktorú kráľ z rozprávky Soľ nad zlato nevedel, u nás vedia i malé deti.

Chlebík s maslom je obľúbenou desiatou našich drobcov, na chlebe si pochutnávame nielen ako na hlavnom raňajkovom jedle, ale často býva súčasťou obedového menu – či už ako predjedlo alebo príloha. Stále populárnejšie sú reštaurácie, ktoré si pečú vlastný chlieb a pekárne, ktoré pečú chlebík tradičnou metódou. Mnoho mladých gazdiniiek sa vracia k pečeniu chleba doma.

Pri narodení dieťaťa či pri sobáši sa piekol špeciálny chlieb – *radostník*. Dával sa ako odmena matke za pôrod. Radostník bol aj súčasťou slávnostnej svadobnej večere – mladomanželia si chlieb rozdelili a potreli medom, čo malo zabezpečiť, že budú na seba v manželstve dobrí a milí. Zvyšok radostníka sa rozdelil medzi svadobných hostí.

Kračún či kračúnik sa počas vianočných sviatkov piekol najmä vo východnej časti Slovenska. Bol to chlebík či neskôr koláč, zamiesený s pramenistou vodou. Niekde sa jedol ešte pred Štedrou večerou, niekde ostával na vianočnom stole ako symbol, ktorý mal zabezpečiť dostatok chleba po celý ďalší rok.

Chlieb je celosvetový fenomén. I keď nie všade ho poznajú v takej podobe, ako ho jedávame my. Francúzi sa zas preslávili podlhovastým pečivom z chlebového cesta – *bagetami*. Tie sú súčasťou nielen francúzskej, ale napríklad i marockej kuchyne. Marokánci však majú citlivé trávenie, preto z bagiet vydlabú striedku a jedia iba kôrku.

Zaujímavý je i islandský chlieb zo žitnej múky pôvodne pripravovaný v horúcej zemi, kde sa varil zahrabaný viac ako 48 hodín. Dnes sa pripravuje v rúre pečením pri veľmi nízkej teplote. Výsledkom je tmavý, takmer čierny chlebík hustej konzistencie a sladkastej chuti, ktorý nechutnáte nikde inde.

(Zdroj: <https://menucka.sk/magazin/najlepsi-domaci-chlieb-vam-zaruci-zazrak-menom-kvaskovanie/>
Upravené na didaktické účely

Odpovedz na otázky týkajúce sa textu, ktorý si práve prečítal:

1. Zakrúžkuj písmeno, ktoré zodpovedá správnej odpovedi:

Aká je hlavná téma vyššie uvedeného textu, ktorý si práve prečítal?

- A. prísady, ktoré sa používajú na pečenie chleba;
- B. úloha chleba pri vítaní hostí a rôzne druhy chlebov;
- C. postup pečenia chleba;
- D. úloha chleba v dejinách ľudstva.

Túto časť žiak nevyplňuje:

Kód:		Body:		6 bodov
------	--	-------	--	----------------

2. Vypíš z textu dve kľúčové slová:

1) _____ 2) _____

Túto časť žiak nevyplňuje:

2.1)	Kód:		Body:		2 body
2.2)	Kód:		Body:		2 body

3. Spoj slová na základe informácií uvedených v texte:

1) bochník chleba	A. obľúbená desiata
2) chlebík s maslom	B. symbol života
3) radostník	C. bagety
4) Francúzi	D. symbol zdravia
	E. súčasť slávnostnej svadobnej večere

Napiš písmeno, ktoré označuje správnu odpoveď:

1)	
2)	
3)	
4)	

Túto časť žiak nevyplňuje:

Kód:		Body:		8 bodov
------	--	-------	--	----------------

4. Chlebom a soľou sú ponúkané významné osobnosti, ktoré navštívia Slovensko. **Prepíš významné osobnosti, ktoré sú ponúkané chlebom a soľou, keď navštívia Slovensko v poradí, v ktorom sú uvedené v texte.**

1) hlava štátu	2) prvý minister	3) hlava kráľovstva	4) iní

Túto časť žiak nevyplňuje:

Kód:		Body:		8 bodov
------	--	-------	--	----------------

5. Doplň vetu:

Chlieb, ktorý po tisícročia slúžil ako základná potrava, je, _____

_____

Túto časť žiak nevyplňuje:

Kód:		Body:		4 body
------	--	-------	--	---------------

6. Zakrúžkuj písmeno, ktoré zodpovedá správnej odpovedi:

Chceš ponúknuť svojho kamaráta chlebom a soľou. Ktorá z nasledujúcich viet najvhodnejšie vyjadruje túto ponuku?

- A. Máš rád chlieb pečený v peci?
- B. Kúp chlieb a soľ!
- C. Idem do kuchyne zjesť kúsok chleba so soľou. Pridáš sa aj ty?
- D. Neďaleko môjho domu je veľká pekáreň, kde pečú chutný chlieb.

Túto časť žiak nevyplňuje:

Kód:

Body:

6 bodov

7. Zakrúžkuj písmeno, ktoré zodpovedá správnej odpovedi:

Vo vete „Mnoho mladých gazdiniiek sa vracia k pečeniu chleba doma.” podčiarknuté slovo je:

- A. radová číslovka;
- B. prídavné meno;
- C. príslovka (spôsobu);
- D. prídavné meno.

Túto časť žiak nevyplňuje:

Kód:

Body:

6 bodov

8. Prepíš nasledujúcu vetu „Ponúknuť vzácnu návštevu chlebom a soľou je pradávný slovanský zvyk.” tak, že začneš:

Už od pradávna Slovania _____
_____

Túto časť žiak nevyplňuje:

Kód:

Body:

4 body

9. Urč význam podčiarknutého slova v nasledujúcej vete pomocou slovníkovej definície.

Zakrúžkuj písmeno, ktoré zodpovedá správnej odpovedi:

„Chlebík s maslom je obľúbenou desiatou našich drobcov, na chlebe si pochutnávame nielen ako na hlavnom raňajkovom jedle, ale často býva súčasťou obedového menu – či už ako predjedlo alebo príloha.”

príloha [-y -loh ž.]

- A. tlačovina pripojená ako dodatok, doplnok: *nedeľná príloha novín, obrázková príloha časopisu*
- B. pokrm podávaný k mäsu, príkrm
- C. priložená listina, ktorou sa niečo potvrdzuje: *prílohy k žiadosti o byt*
- D. úradná listina pripojená k žiadosti, priložený spis, doklad: *prílohy k žiadosti, prílohy k súdnej zápisnici*

(zdroj: <https://slovník.juls.savba.sk/?w=trofej&s=exact&c=qa30&cs=&d=scs#>)

Túto časť žiak nevyplňuje:

Kód:

Body:

6 bodov

10. Vyber správnu možnosť na doplnenie vety:

Čerstvý peceň voňavého (1) _____ (**chlieba / chleba**) a plná soľnička, to sú veci, ktoré (2) _____ (**nechýbajú / nechýbať**) pri uvítacom ceremoniáli ani dnes.

Túto časť žiak nevyplňuje:

10.1)

Kód:

Body:

4 body

10.2)

Kód:

Body:

4 body

Text B

Prečítaj si text:

„Tuto hľa,“ ukazujú na staré miesto — „povedané vám bolo, že si máte dať takého podpísať, čo má zem lebo dom.“

Všetci hľadíme na človeka, čo odpovie direktorovi.

„Sa mi nikto nechce, že nič nemám a že som chorý, môžem zomrieť. Ale už som lepšie. Bol som zle, ešte aj teraz, hľa, aký som. Od jesene na oči chorý, skoro slepý, nemohol som z izby von. Ale niet čo jesť, chcem už do roboty... Nuž to, že na chlieb žene aj deťom, kým zarobím... Ved' po korunke po dve odplatím statočne... Len mi nedajte po žobrote ísť... Lebo mi už tak prichodí...“ povedal zúfale a utrel si päšťou na ovisnuté žlté fúzy spadnuvšiu slzu ako hrach.

Všetci sme zamíkli a hanblivo pozreli jeden na druhého. Direktor porozumel. V tom tichu bolo počuť škrtnutie pera. Pretrel svoje vlastné ‚nie‘ na ‚áno‘ a pripísal svoje meno. Za ním mlčky všetci členovia správy. Čo je to? Tá slza? Vás aspoň slza... Uchytil som zmenku a spravil ju k výplate; mal som desať otázok k chudákovi na mysli, a predsa nič sa ho nevypýtajúc, cítil som s ním tichú radosť, že dnes budú mať žena a deti po kuse chleba. Prídu za deťmi aj susedove, za nimi mať, sused, žena odkrojí, ponúkne aj tým a budú si všetci veselo ujsedať, nevediac, že ten chlebič slaný je od tej veľkej slzy chorého, biedneho muža a otca, ktorý s veľkou nepokojnosťou a starosťou chystá si kapsu, háby, rozpráva každému natešený, že na ráno už ide zase do fabriky, konopnej, kde ho pred pol rokom malo zadusiť a kde skoro oslepol. Teraz, že sa trocha zostrábil, zabudol už na to. Suseda sa spytuje, či len tá? „A kdeže, keď tu druhej niet.“

„Ale ak zase ochorieš,“ trápi sa žena.

„Čo, teraz už budem zaocel'ovaný, keď som si chorobu prestal... A načim jesť aj odplácať...“

A direktori si až do vyplatenia budú myslieť, že oni vykonali vtedy — ľudomilný skutok.

(Na chlieb – Jozef Gregor Tajovský)

Odpovedz na otázky týkajúce sa textu, ktorý si práve prečítal:

11. Zakrúžkuj písmeno, ktoré zodpovedá správnej odpovedi:

Prečo sa nikto chudobnému človekovi nechce podpísať na zmenku?

- A. Lebo je bohatý, pôžičku nepotrebuje.
- B. Lebo sa pohádal so všetkými blízkymi.
- C. Lebo nič nemá, je chorý, môže zomrieť.
- D. Lebo sa nechce nikomu prosiť.

Túto časť žiak nevyplňuje:

Kód:

Body:

6 bodov

12. PRAVDIVÝ alebo NEPRAVDIVÝ? Napíš písmenko "X" vedľa každého výroku.

VÝROK	A. pravdivý	B. nepravdivý
1) Chudobnému človekovi spadla na fúzy slza ako hrach.		
2) Direktori si až do vyplatenia zmenky budú myslieť, že oni vykonali vtedy — zlý skutok.		

Túto časť žiak nevyplňuje:

Kód:

Body:

4 body

13. Zakrúžkuj písmeno, ktoré zodpovedá správnej odpovedi:

Chudobný človek chcel zarobiť na chlieb

- A. rodičom a súrodencom;
- B. susedovi a jeho deťom;
- C. žene a deťom;
- D. príbuzným.

Túto časť žiak nevyplňuje:

Kód:

Body:

6 bodov

14. V akej situácii sa nachádzajú dané postavy? **Prirad' situáciu ku vhodnej postave z kolónky.** Napíš písmeno „X“ vedľa každej vety:

SITUÁCIE	A. chudobný človek	B. direktor	C. bankoví úradníci
1) Pretrel svoje vlastné ,nie' na ,áno'.			
2) Utrel si päšťou na žlté fúzy spadnuvšiu slzu			
3). Všetci sme zamíkli.			
4) A načim ješ' aj odplácať...			

Túto časť žiak nevyplňuje:

Kód:

Body:

4 body

15. Strávil si krásny deň u svojich starých rodičov. **Do svojho denníka, v rozsahu 40 – 50 slov, opíš tento deň.**

Pri písaní textu dodrž nasledovné:

- uveď, kedy, kde a s kým si strávil tento deň;
- opíš dve aktivity, ktoré ste spolu robili.

Poznámka: Body za písanie sa udeľujú iba vtedy, ak má slohová práca aspoň 40 slov a rozvíja zadanú tému.

Túto časť žiak nevyplňuje:

15.A dodržiavanie typu textu

Kód:

Body:

1 bod

15.B1 opis situácie

Kód:

Body:

6 bodov

15.B2 predstavenie dvoch aktivít

Kód:

Body:

6 bodov

15.C1 usporiadanie myšlienok

Kód:

Body:

1 bod

15.C2a - gramatika

Kód:

Body:

2 body

15.C2b - slovná zásoba / pravopis

Kód:

Body:

2 body

15.C3 interpunkcia

Kód:

Body:

1 bod

15.C4 čitateľnosť napísaného textu

Kód:

Body:

1 bod

BLAHOŽELÁME, DOŠIEL SI NA KONIEC TESTU!

ĎAKUJEME ZA ÚČASŤ!

CELKOVÝ POČET ZÍSKANÝCH BODOV:

100 bodov